קולנוע

(המשך מעמוד 9)

התפוקה העולמית, מבחינה אמנותית לא נתנה עתה הוליבוד לעולם הסרט דבר מלבד שיטה טובה פחות או יותר של צילום בצבעים (סכניקאלר). מבחינה טכנית הוסיפה הוליבוד לצעוד בראש. הצלומים, הקלטת הקול, העיבוד, כל אלה עומדים, בסרט הריבודי, על רמה ששום תעשית סרטים אחרת בעולם אינה מסוגלת להשיגה.

לאחר המלחמה נפל על הוליבוד משבר חמור מאד: הטלביזיה. שדור התמונות יצא משלב נסיוני כבר ב־1947. תוך שנים ספורות נפתחו בכל רחבי ארצות הברית מאות תחנות שידור, נמכרו מיליוני מקלטים. אנשים החלו נשארים בערבים בבתיהם. הירידה במספר המבקרים בבתי הקולנוע היתה מבהילה, גרמה לקיצוצים ניכרים במשכורות אנשי הוליבוד.

פתרון זמני ביותר. עלית הטלביזיה לא גרמה לירידה מוחלטת בתעשית הסרט ההוליבודית. להיפך, כיון שחלק ניכר מן התכניות הן מצולמות, עברו אולפנים רבים להפקת סרטי טלביזיה. אולם היה זה נצחון פירוס לאנשי הוליבוד. התקציב עבור סרט טלביזיה הוא אפסי בהשוואה לתקציב סרט קולנוע רגיל. פשר הדבר היה: משכורות נמוכות ביחס, רמה אמנותית וטכנית נמוכה ביותר.

חברות הסרטים הגדולות סרבו להכנע, בקשו דרכים להלחם בסכנה החדשה. בתחילה החליטו למנוע מאת שחקניהם המפורסמים כל הופעה בשידורי־תמונות. אולם עד מהרה נכחו לדעת כי לעולם הטלביזיה קמו כוכבים חדשים, שהתפרסמו לא פחות מכוכבי הקולנוע, איימו להכות בפופולאריות את מאורותיה הגדולים ביותר של הוליבוד.

דרך טובה יותר להסבת לב הקהל האמריקאי מטלביזיה הטרקלין אל אולם ההצגות היתה, לדעת האולפנים הגדולים, הפקת סרטי־ענק צבעוניים, כמו, למשל, קון וואדיס.

לסרטים כאלה גוייסו אמצעים כספיים עצומים, ביחוד מן החשבונות ההוליבודיים המוקפאים בבנקים באירופה. לצורך העברה על קון ואדיס, באולפני צינצ'יטה, גויסו שחקנים אמריקאים, אנגלים, איטלקים (כמו טריזה בריני — ראה שער). צלומי קון ואדיס גרמו לשיתוק כל עבודות ההסרטה של האיטלקים באולפן פרק זמן.

ההשקעה היתה כדאית, הסרט עלה שבעה וחצי מיליון דולר, יכניס לפחות 20 מיליון. סרטי־ענק צבעוניים כאלה אין לראות בטל. ביזה, עובדה שהמריצה את חברת פוקס־המאה ה־20 להודיע כי כל הסרטים שתפיק השנה יהיו צבעוניים.

פרנצ'סקו ג'וליאנו, כרונדה בובו („נם במיראנו")
אל המנוחה ואל הנחלה

אבל נראה שפתרון זה היה זמני ביותר. הטלביזיה בצבעים כבר נראתה באופק. היה דרוש משהו אחר, בהרבה יותר מהפכני ומרחק כדי ללחום בטלביזיה.

מהפכה חדשה? התשובה באה בשבוע שעבר. הנהלת פוקס־המאה ה־20 הודיעה כי סרטיה יהיו, מהיום הזה והלאה, לא רק צבעוניים אלא גם תלת־ממדיים. כה גדולה אמונת החברה בממד ג', עד כי החליטה לחדול לחלוטין להפיק סרטים בעלי שני ממדים.

ההשקעה היתה כדאית, הסרט עלה שבעה וחצי מיליון דולר, יכניס לפחות 20 מיליון. סרטי־ענק צבעוניים כאלה אין לראות בטל. ביזה, עובדה שהמריצה את חברת פוקס־המאה ה־20 להודיע כי כל הסרטים שתפיק השנה יהיו צבעוניים.

הפקת סרטים דרמתיים ארוכים בשלושה ממדים.

השנה שוכללה, בפעם הראשונה בהיסטוריה, שיטת הסרטה והקרנה של סרטים תלת ממדים שאפשר להתבונן בהם מבלי להעזר במשקפים. שיטה זו, סינראמה (ראה תמונה) חוללה סערה כאשר הוצגה באולם גדול בניו־יורק. נראה כי הקהל הרחב זנח לחלוטין את מקלטי הטלביזיה, נהר לראות את סרט הפלא החדש.

אולם השיטה עדיין חדשה, טכנאי הקולנוע טרם סיגלו את עבודתם לאפטרויותיה. עד שילמדו אנשי הוליבוד את השימוש הנכון בסינראמה, צפויה לסרטיהם רמה נמוכה. השאלה היא: האם יכולה הוליבוד להרשות לעצמה ירידה נוספת נוכח התחרות הטלביזיה?

כפי הנראה, לא. הכריז בשבוע שעבר אחד ממנהלי חברת טלביזיה אמריקאית: „בקרוב נביא בפני הטלצופה טלביזיה תלת־ממדית." מישהו בהוליבוד לא ישן אותו לילה.

סרטים

„נ ' במיראנו"

רק צ'אפלין היה מסוגל להוציא מתחת ידיו סרט כמו נם במיראנו, תמונה מוזעזעת ומבדחת בעת ובעונה אחת של העוני. זוהי אגדה מודרנית הכוללת, מלבד תינוק שנולד בתוך כרוב גדול ויונה שבעזרתה אפשר לחולל נפלאות, גם מעיינות נפט ואילי כספים בעלי צבא פרטי משלהם.

טוטו (פרנצ'סקו גוליסאנו) נולד בניתה של הזקנה הטובה (אמה גרמסיקה) שגדלה אותו ואהבה אותו. לבשמתה, הוכנס לבית יתומים ויצא ממנו נער כמעט מבוגר. הוא מתגורר באחת השכונות הדלות ביותר ב־מילאנו, בתוך צריף רעוע. נדמה כי הגיע, עם חבריו האביונים, אל המנוחה ואל הנחלה. אולם מעין נפט נתגלה במקום ובעל הקרקע, סיניור מובי (ג'יליימו ברנאבו) בא לגשל את התושבים. הזקנה הטובה נחלצת לעזרתם ובעזרת יונה שהיא שולחת משמים, הם מכניעים — לזמן מה — את חיילי של בעל ההון. אבל רק לזמן מה, הפתרון לכל הבעיות הללו אינו כה פשוט.

דה סיקה הוציא מתחת ידו — הודות לעזרתו של מחבר התסריט צ'יזארה זאבטיני — סרט שרבים בו הפגמים הטכניים, ששלמותו האמנותית היא מוחלטת. סרט מופת גדול, שכל חובב סרטוז חייב לראותו יותר מפעם אחת.

אליפות התשבץ 1953

(ראה הוראות עמוד 16)

מאוזן: 1. „...חרובים". 4. אחר מארבעה יסודות העולם, לפי הקדמונים; 6. אחד הבנים בהגדה של פסח; 9. מכשיר מוסיקלי רוסי; 11. „השאיר...". הסתלק; 14. משותף לתל־אביב, תל־ברנמיץ ותל־צ'ייר; 16. הנוף המהללים בעיתון!; 19. מה שאשה הרה מחזיקה בין שיניה; 21. עוד יותר קטן מאשר קטן; 24. ירק חי. טוב למלטים, כשר ודנים; 26. מגודעת בסירות; 30. את לילה; 32. שבושה; 33. נגדנדית זכר; 35. מפורסם בגלל ירוז; 36. מה שהמאכל הצדפתי היה; 38. שם המשפחה של התיישים, הכבשים, העזים ועוד; 39. חזה שאת; 40. קצה עפרון; 42. מרכז; 43. את עברית; 45. רוצה לומר; 46. מעט; 48. 45 מאוזן; 49. אשתו נפצעה בהתנקשות והוא יצא את הארץ; 50. לפני שהיה שר הדואר היה...; 51. קוף מפורסם במיוחד; 52. ארון; 53. לא מתוק; 55. אוניברסיטה אמריקאית בעלת־שם; 56. המטבע היפאני המופיע בכל תשבץ; 58. שאלה לזהות; 59. סימן מוסיקאי; 60. במעיל ובפה; 61. נכנס לשקע; 63. מדיניות „ההנגה" במאורעות 1936, שהופרה על ידי האצ"ל; 66. תמור עציר; 68. האזנה מרוכזת; 71. כמל אחת המפלגות האמריקאיות; 73. לא מבושל; 75. אחד מספרי התכתובים; 78. ציפור; 79. בן סוריה לישראל; 81. קולנוע רמת־גני; 82. „בלפל את ה... והיא תרומם!"; 84. „...סדיאוש"; 85. משפחת סוציאליסטים אנגליים; 87. עיר מצרית קדומה; 88. אלוהים; 90. נכ; 91. תואר האצולה ההולנדי; 93. שכר..., משלמים לעוזדדין או למתחד; 94. מוסרים אותה לאדם שלישי; 95. יושב במבואות תל־אביב, על שם שבעה נוטרים שנהרגו במבואותיו; 96. משותף לולמן שי"ר ולמשורר שניאור; 97. קריאת התפעלות; 99. חברת נפט; 100. בית הציפור ותנועת הנוער; 102. תפקיד של רב־טוראי; 103. ספורטאי העוסק באתלטיקה קלה; 105. הוא עשוי מדוגן ונם משעווה; 107. נכנסנית זה נקרא „ארץ־האב"; באנגלית „ארץ־האם" ובעברית...; 110. בית החרושת הגדול באיץ למסקטיל; 112. האם נהיית רזה? 114. סופר אידישאי; 116. חרים נבוהים ביותר; 120. לא חי; 122. גם בראשון לציון וגם בזכרון־יעקב; 123. בה נתקבלו החלטות סודיות על הלינה הערבית לפני הפלישה לארץ ישראל; 125. עליה מופיעים נם „הבימה" ונם „אוהל"; 126. קרקע משובחת במיוחד; 128. „נשר" מפיק אותו, „משמון" יפיק אותו; 129. סוד; 130. מניע ל־...; 122. באותו זמן; 133. בקיץ חם, בחורף — לא; 135. קבע חוק; 136. יחידת מידה חשמלית; 138. עושים אותו מבדיל; 139. העץ מצפון לראש הנקרה; 140. לפני המנצח היהודית המהודרת ולפני הבארון רומשילד; 141. האח, והאחות אחת אהב; 142. „...ריכון עולם ועלמיא"; 143. בהמת משא מרכז־אסיתית; 145. שכיח מאד בשמות משפחה צרפתיים; 146. חם וחלילה; 148. קריאת פנייה ערבית; 149. נרו יאיר; 150. אב הכלה או אב החתן; 151. מצב בו נמצא כוח צבאי החושש מפני התקפת סתע; 153. חלק בקביעת החלטות; 156. מצוי בעקב יזרעאל; 158. נלקחים בשבי; 161. סיר... שימושי בכיר בית; 163. גם מהכנסה ונם ממותרות; 165. סופר עברי, שהוזכר כמועמד לפרס נובל; 167. שם, בארמית; 168. העבודה של מודד; 170. אם שבעת הבנים; 171. צירה הראשון של ישראל ברומניה; 173. מיסד האגודה הפבראנית; 174. משחק מחשבה בעל 32 כלים; 175. „ה.". הולך אל המערן, עד שנשבר"; 177. דל, עני, אביון; 179. כינוי הדוד האמריקאי; 180. בדחן, מוקיון; 182. הנב בוער, טוב לחזה וטוב לבשר; 183. ביטוי אלגנטי יותר ל„מאה אחוז!"; 184. בירה דרום אמריקאית, על שפת נהר; 185. „...שניה לא תפול!"; 186. „מספיק ו... שלטון מפא"י!"; 188. שמו הפרטי של פילדמרשל סמאטס; 189. לא קשה; 191. חול סיני שכיח; 192. מלת עידוד יהודית; 194. יחיד של זוים; 196. היא נהרסה לחלוטין על־ידי האצ"ל כבר אותה; 199. אחד ממנני יו"ר הכנסת; 201. ספרו של סופר אמריקאי על ניטו ורשה; 203. חברת שיכון; 205. נמוך ביותר; 209. שרים מסוגו של אפרתי ולי"ר רוזנברג; 211. כפי הנחש; 212. בארץ ישראל ולא בישראל; 214. לא דרש; 215. הוא משח את שאול ואת דוד למלכים; 217. תושב דנמרק; 218. „...ער בארשבע"; 219. הוא יכול להפוך לשוד; 221. „...בשבט העיז חן לאילנות; 222. מיסיקאי שעסק בחשמל; 224. כד קטן; 225. רובה, באנגלית; 227. מכונית אמריקאית; 228. אחד מספרי ויקטור הוגו; 229. הוא אויבד את חייו זמן קצר אחר כיבוש יריחו; 230. שני בשמים תנ"כיים; 231. בלבד; 232. בתוכי; 234. יש אומרים; 235. קריאת פנייה בינלאומית; 237. „ניצבו כמו...". נחלים"; 238. נרו יאיר; 239. בה דורכים יין; 240. מלכה הוא סינוסי; 242. שלי; 245. בנימטריא „אנוו"; 247. נקראת על ידי נער שהגיע לגיל המצוות; 250. צלב ה...; 252. בין סנן מפקד הנדוד לסנן מפקד הפלוגה; 254. פורשים אותה על הרצפה; 256. בין קוריאה להיידו; 257. ... על המחוז, פקיד נבוה במשרד הפנים; 259. מעמסה; 260. אוצר. רופא תל־אביבי ידוע; 262. אות; 263. מפקד פלוגה; 265. שם חיבה אירי; 266. מסתיר את השיניים ואת הלשון; 268. בצורה כואב; 269. תרנילי סדר; 271. נם ללבון ונם לרזון; 272. דרנה כצבא הנרמני (רב־אלוף); 273. מקצועם של פלטו ואריסטו; 274. אחת משלוש תפילות היום; 275. חווה לכל חי; 277. מסמר אינך, ובדרך כלל. בעל קרס; 278. בחנוכה מדליקים בסך הכל 55 כאלה; 280. כמה, בערבית; 281. השאלה לפני הקודמת; 283. עתיר שקוצר של יגה; 285. בלעזות קוראים זה פרוסיל; 288. הוא כתב את „נרקיס ונולדמונד"; 290. משלמים אותה ליצוגנים ומשלמים אותה לביטוח; 293. בן הנכד או נכד הבן; 295. עיתון בוקר של סלונה דתית; 299. 53 ו. 301. הוא היה צאר רוסי; 302. יוצא נרמניה; 304. שיר בכרודנל; 305. תנועת הצופים הצ'כית; 307. בית־ספר יהודי במזרח אירופה; 308. ענן; 309. ום; 311. חנות כל...; 312. ...היהיה; 314. שם פרטי פולני; 315. סנייה ערבית; 316. החייק במשופית; 318. ממנה לקחה הכנסת את שמה; 319. נם אפלי ונם שרת ולפי מעצתו נם אחמד חוסיין; 320. תחנת רכבת מצרית ב־מדבר המערבי. בה נתפתחה אחת מנקודות המפנה של מלחמת העולם השניה; 321. טון מוסיקאי; 322. „אל... רפא נא לה!"; 324. „על... שפתיו!"; 325. 56 ו. 327. הניבור השויצי ששמו היה וילהלם. 328. שם שכיח לחפירה ארכיאולונית; 329. תחת הראש או תחת הרגליים; 330. ספרו של סרוונטס — „...קישוט"; 332. ליד הדנק; 335. מוצאים אותו באדמה, במחיאות ובנוף האדם. בין השאר; 337. שכונת בני הסוכים הירושלמית; 340. עודך משנה, תבנית, של העיקם הזה; 342. לא ולא; 344. „...ויעבד"; 346. על התלון הקרמי של כל מכונית; 347. נם בציורים מפורסמים נם של שבעת האביון; 349. את האשה או את הבעל; 350. עכשיו שמה נרבתה; 352. מנישים עליו בוטנים או קפה; 353. פח... המלך; 354. קהילה קדושה; 355. רעל; 356. ממשפחת הצאן; 357. מעל לכיבה.

מאונך: 2. „וזיברת..."; 3. הישראלי השלישי בעל התואר רב־אלוף; 4. חרב ל'... יישוב בשרון; 5. ממלכה במרחב; 7. מכונית משא כבדה; 8. מבקר מוסיקה ישראלי; 9. הוא פילל בין החרבות; 10. יחידה כביגוי „המלכה"; 12. סכום; 13. הוא עדיין יושב בפורטוזה; 14. שותים אותו בכמויות נדולות באנגליה; 15. אפשר לכתוב אותו בשבע שניאות; 17. על נהר; 18. חבר של הכתח; 19. בסים; 20. סנייה אנגלית; 22. שתוו!; 23. חמשה עשר; 24. בפה הסום; 25. האחרסט; 27. רב; 28. ירד מן השמים; 29. ברון עשוי ממנו; 31. בעל חמש צלעות; 33. תכונה של ניבורים; 34. בין שבי ציון לראש הנקרה; 36. בית שומר הכרם; 37. מושב של „הפועל המזרחי" בצד כביש עזה—באר־שבע; 39. מה שבידי השליש; 41. כשנות חיים; 42. אכן יקרה, בהתוושן כמובן; 44. צמח רפואה משנתי; 45. „'אדמה!"; 47. חורז עם בריא; 48. דור מלך ישראל היה נינה; 54. אזור בצפון הארץ; 57. מקלף ניהר שם את הקרב נגד הסורים; 60. עני; 61. נדל בציור!; 62. תורבה; 64. קרייקטוריסטן; 65. לא ערין; 66. לא רזה; 67. 206 ו. 69. מופר אמריקאי למשלוח חבילות מזון ולבלשה; 70. בראש מכתבי יהודים רתיים; 71. ממנו באים אל הפחת; 72. ענות לעבדך... שומע לשפוט את עמך"; 74. אשת האב; 75. שם פרטי; 76. ירושה, בלשון פיוטית; 79. מור ו...; 80. נאשם נקבה; 82. ...מקוטית, צורת שלמון עירוני; 83. המים הציפו חלק מאדמתה; 84. מנהל קופת חולים; 86. ליקוי חיבה לויליאם; 87. אחת מצורות האהבה. 89. בעלן של עדה וצילה; 90. „... לא יבין זאת"; 92. נודניק ממדינה ראשונה; 98. התנצלות בקבע לכל הפסקת שירור ב„קול־ישראל"; 101. הציונים הכלליים דונלים בה; 104. רחוב הספסרים רק צבעוניים אלא גם תלת־ממדיים. כה גדולה אמונת החברה בממד ג', עד כי החליטה לחדול לחלוטין להפיק סרטים בעלי שני ממדים.

ההשקעה היתה כדאית, הסרט עלה שבעה וחצי מיליון דולר, יכניס לפחות 20 מיליון. סרטי־ענק צבעוניים כאלה אין לראות בטל. ביזה, עובדה שהמריצה את חברת פוקס־המאה ה־20 להודיע כי כל הסרטים שתפיק השנה יהיו צבעוניים.

פרנצ'סקו ג'וליאנו, כרונדה בובו („נם במיראנו")
אל המנוחה ואל הנחלה

אבל נראה שפתרון זה היה זמני ביותר. הטלביזיה בצבעים כבר נראתה באופק. היה דרוש משהו אחר, בהרבה יותר מהפכני ומרחק כדי ללחום בטלביזיה.

מהפכה חדשה? התשובה באה בשבוע שעבר. הנהלת פוקס־המאה ה־20 הודיעה כי סרטיה יהיו, מהיום הזה והלאה, לא רק צבעוניים אלא גם תלת־ממדיים. כה גדולה אמונת החברה בממד ג', עד כי החליטה לחדול לחלוטין להפיק סרטים בעלי שני ממדים.

ההשקעה היתה כדאית, הסרט עלה שבעה וחצי מיליון דולר, יכניס לפחות 20 מיליון. סרטי־ענק צבעוניים כאלה אין לראות בטל. ביזה, עובדה שהמריצה את חברת פוקס־המאה ה־20 להודיע כי כל הסרטים שתפיק השנה יהיו צבעוניים.

הפקת סרטים דרמתיים ארוכים בשלושה ממדים.

השנה שוכללה, בפעם הראשונה בהיסטוריה, שיטת הסרטה והקרנה של סרטים תלת ממדים שאפשר להתבונן בהם מבלי להעזר במשקפים. שיטה זו, סינראמה (ראה תמונה) חוללה סערה כאשר הוצגה באולם גדול בניו־יורק. נראה כי הקהל הרחב זנח לחלוטין את מקלטי הטלביזיה, נהר לראות את סרט הפלא החדש.

אולם השיטה עדיין חדשה, טכנאי הקולנוע טרם סיגלו את עבודתם לאפטרויותיה. עד שילמדו אנשי הוליבוד את השימוש הנכון בסינראמה, צפויה לסרטיהם רמה נמוכה. השאלה היא: האם יכולה הוליבוד להרשות לעצמה ירידה נוספת נוכח התחרות הטלביזיה?

כפי הנראה, לא. הכריז בשבוע שעבר אחד ממנהלי חברת טלביזיה אמריקאית: „בקרוב נביא בפני הטלצופה טלביזיה תלת־ממדית." מישהו בהוליבוד לא ישן אותו לילה.

סרטים

„נ ' במיראנו"

רק צ'אפלין היה מסוגל להוציא מתחת ידיו סרט כמו נם במיראנו, תמונה מוזעזעת ומבדחת בעת ובעונה אחת של העוני. זוהי אגדה מודרנית הכוללת, מלבד תינוק שנולד בתוך כרוב גדול ויונה שבעזרתה אפשר לחולל נפלאות, גם מעיינות נפט ואילי כספים בעלי צבא פרטי משלהם.

טוטו (פרנצ'סקו גוליסאנו) נולד בניתה של הזקנה הטובה (אמה גרמסיקה) שגדלה אותו ואהבה אותו. לבשמתה, הוכנס לבית יתומים ויצא ממנו נער כמעט מבוגר. הוא מתגורר באחת השכונות הדלות ביותר ב־מילאנו, בתוך צריף רעוע. נדמה כי הגיע, עם חבריו האביונים, אל המנוחה ואל הנחלה. אולם מעין נפט נתגלה במקום ובעל הקרקע, סיניור מובי (ג'יליימו ברנאבו) בא לגשל את התושבים. הזקנה הטובה נחלצת לעזרתם ובעזרת יונה שהיא שולחת משמים, הם מכניעים — לזמן מה — את חיילי של בעל ההון. אבל רק לזמן מה, הפתרון לכל הבעיות הללו אינו כה פשוט.

דה סיקה הוציא מתחת ידיו — הודות לעזרתו של מחבר התסריט צ'יזארה זאבטיני — סרט שרבים בו הפגמים הטכניים, ששלמותו האמנותית היא מוחלטת. סרט מופת גדול, שכל חובב סרטוז חייב לראותו יותר מפעם אחת.